

Veilig werken op de Natuurwerkdag

De **ARBOwet** regelt de verantwoordelijkheid van diverse partijen bij werken in het landschap. Je kunt dit onder verdelen in opdrachtgever (bijvoorbeeld eigenaar), werkgever/organisator (vrijwilligersgroep/locatieleider) en werknemer/deelnemer (deelnemer Natuurwerkdag).

De eigenaar zorgt dat er geen onverwachte dingen gebeuren, zoals rond vliegend glas, machines die in de weg staan.

In het Burgerlijk Wetboek en de ARBOwet wordt de zorgplicht en verantwoordelijkheid rondom werkzaamheden altijd aan de werkgever toegewezen. Kenmerkend voor de werkgever is dat hij de werkzaamheden rechtstreeks aanstuurt. Zelfstandige vrijwilligers zijn voor hun eigen veiligheid verantwoordelijk.

De deelnemer zorgt dat hij luistert naar de organisator en afspraken-instructie opvolgt van de organisator.

Als locatieleider is het van belang te zorgen dat er veilig kan worden gewerkt op de Natuurwerkdag. Als de eigenaar op de dag langskomt en aangeeft dat hij nog een tak eraf wil, aangeven dat hij zich er niet mee mag bemoeien.

Veilig werken houdt drie dingen in, namelijk

- Risico inventarisatie

Werken in het landschap brengt enige risico's met zich mee. De Arbowet is daarom ook van toepassing op vrijwilligerswerk in het landschapsbeheer. Vrijwilligersgroepen moeten kunnen aantonen dat ze aandacht hebben voor de veiligheid van de vrijwilligersgroep. Gezond verstand is het belangrijkste bij het voorbereiden van elke werkdag. Inventariseer voor de Natuurwerkdag welke werkzaamheden de groep gaat doen en welke risico's hier aan kleven. Landschapsbeheer Nederland adviseert om het werkdagformulier in te vullen. Verandert de situatie dan moet de inventarisatie aangepast. Als de risico's en effecten niet aanvaardbaar zijn dan moet je de activiteit niet doen. Bijvoorbeeld te zwaar hout. Werkplek glad door regen, kans op uitglijden, werk stopzetten.

- Instructie en beschermingsmaatregelen

Zorg dat de deelnemers naast welkom ook een goede instructie krijgen voordat ze gaan werken. Geef aan welke afspraken er gelden. En deel beschermingsmiddelen uit indien nodig voor de werkzaamheden, zoals handschoenen, helm e.d.. Let ook op hoe de deelnemer gekleed is, schoenen met profiel, kleding waar ze nergens achter kunnen haken.

- Toezicht

Zorg dat er bij iedere groep iemand toezicht houdt of de afspraken worden nageleefd, spreek mensen er op aan als ze dit niet doen, blijven ze niet luisteren stuur ze weg. Als iemand moe is laat deze dan pauze nemen. Zorg dat de werkplek schoon is en blijft. Zorg dat de persoon, die toezicht houdt ook voldoende overzicht heeft op de groep, niet te grote groep, niet te ver uit elkaar. Per werkplek een persoon die toezicht houdt.

Geef duidelijk bij je locatie op de website www.natuurwerkdag.nl aan wat je gaat doen en welke kledingvoorschriften er gelden zoals schoenen/laarzen met profiel kleding niet kan knellen/achter haken/struikelen, werkhandschoenen. Of er drinken en lunch meegebracht moet worden.

Natuurwerkdag

Zorg voor voldoende begeleiders (1 begeleider voor maximaal 10 deelnemers)+ 1 centrale coördinator;

Mochten deelnemers geen goede kleding aan hebben bedenk dan of je deze mensen mee wilt laten werken of laat ze bepaalde werkzaamheden niet doen;

Op de Natuurwerkdag zelf is het van belang voor veilig werken te beginnen met een goede instructie.

Demonstreer hoe je omgaat met gereedschap en wijs op extra risico's;

Deelnemers dienen nooit alleen te werken, maar in kleine groepen waarbij toezicht aanwezig is en de werkplek overzichtelijk gehouden wordt;

Zorg voor afwisselend werk en regel tijdig pauzes;

Stop de werkdag bij (bijna) ongelukken en slecht weer (bijvoorbeeld onweer);

Gebruik geen trekker en motorgereedschap zoals motorzaag;

Leg uit hoe om te gaan met vallend hout. Helm opzetten;

Wijs deelnemers op de gevaren van een beet van de teek (ziekte van Lyme). Deelnemers dienen na afloop van de Natuurwerkdag zich thuis te controleren op teken. Teken zijn minder actief in de winter, maar met een mooie dag kunnen ze nog actief zijn. Verwijs deelnemers naar www.tekenradar.nl voor meer informatie;

Laat deelnemers hun handen wassen voor de lunch en laat ze voldoende drinken;

Zorg voor een EHBO-er en EHBO doos, controleer voor de Natuurwerkdag of alles er nog in aanwezig is;

Zorg dat er een jerrycan met schoon water aanwezig is op een centrale plek op de Natuurwerkdag;

Zorg voor een auto voor noodgevallen;

Zorg voor een schuilplek, een tarp als schuildoek kan ook.

Verzekering

Als het goed is heeft iedereen een WA-verzekering afgesloten voor zichzelf, dat is immers een wettelijk verplichte verzekering. Verder hebben alle Utrechtse gemeenten een verzekering afgesloten voor vrijwilligers die in hun gemeente vrijwilligerswerk doen. Het betreft zowel een WA- als een ongevallenverzekering.

